

ГЛІБ БІТЮКОВ

Львів
Видавництво Старого Лева
2025

УДК 821.161.2-94:355
Б67

Гліб Бітюков

Б67 Мойй донечці. Записки тата з війни [Текст] : есеї / Гліб Бітюков. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2025. — 144 с.

ISBN 978-966-448-523-1

22 лютого 2022 року змінило наші життя назавжди, одні сунки зав'язались, інші — розпались, чоловіки й жінки різних професій обрали новий шлях — воїна і захисника Української держави. Та найголовніше — захисника своїх рідних та сімей. «Мойй донечці. Записки тата з війни» — це відкрита, чесна й відверта розмова лікаря, військового медика і батька Гліба Бітюкова зі своєю маленькою донькою. Правдиві, відверті й болючі нариси, написані протягом трьох років служби у Збройних силах, фіксують реалії жахливої війни, показують досвід переживань батька на відстані від доньки і закарбовують найболючіші, проте водночас найважливіші миті життя.

За двома нарисами Гліба Бітюкова студія «Вавилон-13» відзняла документальні відеофіксації реалій війни, які ви знайдете за вміщеними QR-кодами.

УДК 821.161.2-94:355

© Гліб Бітюков, текст, 2025
© Ірина Каменнова, обкладинка, 2025
© Видавництво Старого Лева, 2025

ISBN 978-966-448-523-1

Усі права застережено

передмова

Ця книжка почалася зимової ночі в Києві, який готувався до окупації. Я ліг на засніжену бруківку однієї з вулиць і став подумки розповідати своїй донечці те, що відчуваю. Те, що хотів би сказати, але не міг. Вона вже була далеко, і я не знав, чи ми ще колись побачимося.

Тоді все навколо здавалося фарсом. Бо хіба можливо, щоб у сучасному світі так жорстоко знищували націю в центрі Європи?

Свої думки я почав перетворювати на текст. Війна тривала, і з часом розповідей ставало більше. Моя подруга Марія Титаренко якось сказала, що з цього могла б вийти книжка. Тоді для мене ця ідея була радше схожа на жарт, але невдовзі стала все більше мені подобатися, бо час ішов, а я й далі не знав, чи матиму колись можливість розповісти доньці все те, що відчуваю, поділитися з нею своїми думками.

Повномасштабне вторгнення триває й досі, я медик у Збройних силах України і все ще не маю певності, чи зможу повернутися додому й бути разом з донькою.

Коли я зрозумів, що мої записи перетворяться на книжку, вона стала для мене своєрідним виходом,

можливістю втекти від реальності. Я писав її в окопах і наметах, інколи без світла та сподівань на майбутнє. Повертаючись із чергувань, від пошматованих останків людських тіл, від армійського безглуздя, холоду і втоми, я відкривав нотатник у телефоні й писав. Наче використовував із пам'яті старі трухляві пні спогадів, аби після них залишилися зелені луки, залиті теплим сонцем.

Ці тексти — спроба відвертої розмови з донькою, поки я не поряд із нею, а ще — можливість поділитися власним досвідом з іншими батьками. Досвідом неприйняття, досвідом того, як я давав собі раду з розладом дефіциту уваги й гіперактивності вже в дорослому віці. У книжці чимало особистого, і певний час я вагався, чи варто поширювати це на загал, проте керувався тим, що мій досвід — сподіваюся — стане комусь корисним.

Незадовго до початку повномасштабного вторгнення я відкрив центр для дітей з особливими освітніми потребами. Досвід роботи з ними та їхніми батьками дав мені змогу по-іншому глянути на виховання доньки.

Я часто спостерігаю за стосунками між батьками й дітьми. Бачу, як багато всього можна було б змінити, і скільки непорозумінь та конфліктів виникає через невміння батьків зрозуміти дітей та підтримати їх. Тож я взяв за основу особистий досвід, досвід своєї родини і досвід роботи з дітьми, щоб інші батьки змогли знайти для себе інструменти, які допоможуть їм краще розуміти своїх дітей та приймати їх такими, які вони є. Створювати у сім'ї середовище довіри і підтримки.

Отож перед вами книжка, яка почалася з однієї розмови, а згодом перетворилася на нариси медика на

фронті — людини, яка ніколи не була в армії і не прагнула бути її частиною.

Я писав ці тексти майже три роки, намагаючись зафіксувати те, що бачу й відчуваю. Історії з життя побратимів — тих, кого я врятував, і тих, кого не зміг. Історії про нашу недореформовану армію, яка все ще залишається совковою. Історії зруйнованих життів, будинків і цілих міст.

Ця книжка не лише про мене, а про всіх татусів і тих, які ними не встигли стати, опинившись на війні далеко від дому. Вона не завершена. І, мабуть, ніколи не буде такою. Бо це тільки етап, одна зі спроб поговорити з донькою. Ще так багато невисловленого. Думок та емоцій, які лишилися в мені. Моя донечка дорослішає, і з кожним днем з'являється все більше того, що я хотів би їй сказати...

Студія «Вавилон-13» зняла декілька відео на тексти з цієї книжки, і ви знайдете тут QR-коди, які дозволять перейти за посиланнями й переглянути їх. Тексти озвучив Михайло Кукуук і вклав у них ті інтонації та сенси, які допомагають відчувати настрій, з яким вони були написані.

наступ

Моя рідна, маленька донечко! Зараз, коли я це пишу, ти ще не вмієш читати, але колись зрозумієш кожне моє написане слово. Тоді всі події, про які ти прочитаєш, уже будуть історією, і ми згадуватимемо її з тобою разом — так само, як колись, коли я був маленький, мій тато розповідав мені про іншу, давнішу, війну.

Декілька днів тому в нашій країні розпочався новий етап війни і багато людей згуртувалося, щоб не дати ворогу захопити нашу землю.

Зараз моє рідне, кохане місто бомблять щодня, а я так зрісся з ним, що відчуваю кожну його рану як свою. Я прожив тут усе життя і пам'ятаю, як ще маленьким гуляв із татом там, куди зараз падають ракети й бомби.

Я так мріяв про той день, коли ми з тобою разом гулятимемо вулицями нашого міста, як я покажу тобі, яке воно неймовірне. Як сходить сонечко, коли на нього дивишся із зелених пагорбів Печерська, як воно сідає з іншого боку, за дахи будинків, коли слухаєш джаз на даху. Ти знаєш, це неймовірно — слухати джаз на даху. Колись ми з тобою підемо на джазовий концерт і ти так само

потонеш у променях вечірнього київського сонця та хвилях музики.

Київ дихає. Він дихає запахом кави, квітучих каштанів, осіннього листя, яке ми з тобою колись збирали і фарбували в різні кольори.

Слухаючи, як ракети пролітають наді мною, я уявляю, як десь руйнується черговий будинок. А ці будинки, великі й маленькі, створюють наше з тобою місто. Пам'ятаєш, як ми з детальок конструктора збирали будиночки, в яких жили твої ляльки? Так люди багато років створювали найкраще місто у світі. Затишне і тепле, мистецьке і творче. Його вулицями можна гуляти безупинно. Повз будинки Подолу, через парки Печерська, безкінечною набережною вздовж Дніпра. Тепер усе це в темряві й диму. Наше з тобою місто руйнують. Так, наче величезний монстр відгризає щодня по шматку, лишаючи на ньому шрами, які надзвичайно болять. Зараз Київ немов маленька жива тваринка, якій боляче. Він хоче скрутитися калачиком і заховатися, більше не бачити цих ран на своїх зруйнованих вулицях, розтритих дерев у парках, але йому не дають. Тут день за днем усе більше смутку, усе більше шрамів на тілі нашого з тобою міста.

Навколо мене неймовірні люди. Архітектори, програмісти, викладачі університетів, водії, адміністратори, баристи і програмісти. Є ті, що воювали раніше, а є ті, що ніколи не тримали зброї в руках. Вони всі допомагають одне одному, всі усміхаються й вірять у майбутнє. Вони дорослі й зовсім молоді, але так само, як і ти, бачать сни. Напевно, у них вони також мріють про те, як зможуть обійняти своїх дітей.